

ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

Fakulta filozofická
Katedra sociologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponentky

Práci předložil(a) student(ka): Martina Košťálová

Název práce: Genderová dimenze zkušenosti nezaměstnanosti

Oponovala (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): Mgr. Alena Pařízková, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uveďte, do jaké míry byl naplněn*):

V úvodu práce definuje autorka svůj cíl následovně: "zjistit, zda zkušenost a s ní spojené pocity a důsledky nezaměstnanosti jsou pro ženy a muže stejné, či nikoli" (str. 3). Svůj zájem plánuje soustředit na tři oblasti každodenního života jedince, které vymezuje jako základní charakteristiky nezaměstnaných, osobní pocity a vztahy s okolím. Jako sporné vnímám zařazení zjišťování základních charakteristik nezaměstnaných. Jedná se o důležitý kontext účastníků/ek kvalitativního výzkumu, ale jako specifický cíl je vhodnější pro kvantitativní typ zjišťování. Jaké charakteristiky má autorka vůbec na mysli?

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Proporcionalita práce je nevyvážená. Teoretická část práce velmi pozvolna spěje k tématu práce - tedy zkušenosti s nezaměstnaností, k té se autorka v práci dostává až na straně 28, není tedy divu, že prezentaci vlastního výzkumu se dostává v textu výrazně méně prostoru (32:16).

V prvních částí práce autorka uvádí různé typy nezaměstnanosti a historický přehled o nezaměstnanosti a činí tak velmi popisně, bez většího významu pro další části textu. Až, když autorka přichází k prezentaci současné míry nezaměstnanosti, pak se také začíná blíže vztahovat k tématu. V kapitole věnující se genderové perspektivě se jedná spíše o prezentaci výpisků z literatury, které jsou chronologicky uspořádané, než vymezení konceptualizace výzkumu. Význam tohoto historického exkurzu pro práci není uveden (ani argumentačně, ani stylisticky). Pátá kapitola se věnuje segregaci trhu práce, ale téma bylo otevřeno již o dvě kapitoly dříve. V textu se autorka zmiňuje o konceptu lidského kapitálu (str. 25), přičemž uvádí, že "teorie lidského kapitálu je další, pro vyspělé země západního světa spíše překonanou teorií", odkud ale definici tohoto konceptu čerpá a na základě čeho či koho jej zamítá se již nedozvíme.

Metodologická část podrobně popisuje realizovaný výzkumu. Autorka si zvolila polostrukturované rozhovory jako hlavní metodu výzkumu. Povedlo se jí získat 13 účastníků/ek. Otázky vzbuzuje výběr účastníků/ek, který je omezen lokálně, ale s minimem dalších kritérií.

Prezentace zjištění a interpretace výsledků výzkumu obsahuje mnoho problematických bodů. Hlavní nedostatek spočívá ve struktuře empirické části práce, která nezdůrazňuje požadovanou genderovou perspektivu, kterou si v úvodu vytkla sama autorka, a která byla ve výzkumu evidentně velmi výrazná. Tak se stane, že zjištění o dělbě činností v domácnosti, které vychází z určitého posunu genderových rolí v důsledku nezaměstnanosti "zaniká" v kapitole o změně struktury času (str. 46). Stejně je to v

kapitole věnující se finanční stránce nezaměstnanosti, neboť i zde je to výrazně o rolích a o představách o genderových rolích (dále také na str. 52, 54). Nebo autorka přináší zjištění o menším negativním dopadu nezaměstnanosti na ženy a podpírá jej citací, kde je výrazná vazba menších negativních reakcí a vztahu žen k domácí sféře. Dále v textu ale autorka tato zjištění interpretuje pomocí segregace trhu práce (str. 45).

V práci mi chybí také větší prostor věnovaný tématu dětí. Jedná se o informace, zda nezaměstnaní/é měli či neměli děti a jak velké. Letmo na tento aspekt autorka narazí např. na str. 47, ale více se mu nevěnuje. Je ale zřejmé, že to, zda jedinec má či nemá malé děti může ovlivnit jeho prožívání nezaměstnanosti (víme, že se vyskytuje odlišné prožívání u žen mající a nemající malé děti. Ale co muži? Měl někdo z participantů malé děti?) Nereflektovaným tématem v kapitole o vztazích nezaměstnaných jedinců je zjištění z citace na str. 51 (jiná kapitola), kde participantka uvádí, že být bez práce omezuje možnosti najít si partnera. Na několika místech v textu se objevuje nejasné odlišení vlastních zjištění z výzkumu a z literatury. Například není jasné, zda argument, že muži cítí ztrátu své autority (str. 53) je výsledkem autorčina výzkumu nebo jde o doplnění z textu Mareše.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Práce není příliš zdařile strukturována. Členění jednotlivých odstavců kapitol mnohde netvoří provázaný souvislý text (např. str. 4 první odstavec je o významu nezaměstnanosti z perspektivy individua, ale zbytek textu o ekonomické makroperspektivě na nezaměstnanost; str. 5. část kapitoly nazvaná Dlouhodobá vs. krátkodobá nezaměstnanost začíná větou upozorňující na význam regionálního rozložení nezaměstnanosti, bez vazby na název či další text).

V práci je použita jednotná citační norma, přičemž na str. 2 je odkazováno netypickým způsobem - kombinace dvou způsobů odkazování (v textu a v poznámce pod čarou, viz. str. 2). Na str. 2 autorka odkazuje na práce Bootha a Lyndnových, ale tyto publikace již nejsou v seznamu literatury. Vystává tedy otázka, zda autorka tyto knihy četla, nebo se s nimi seznámila skrze jiného autora/ku, jehož ale neuvádí.

V textu se objevují překlepy ve jménech citovaných českých autorů, které nejsou ojedinělou chybou. Chápu, že jazyková korektura ve Wordu má se jménem Tomáše Sirovátky problém, ale je úkolem autorky si tyto změny přezkontrolovat. Na většině míst v práci tak autorka neučinila a jméno Sirovátka je uváděno chybně (s y) (str. 9, 10, seznam literatury). Tomáš Katrňák je v textu překřtěn na Kabrňáka (str. 25, seznam literatury).

Dosavadní zjištění o důsledcích nezaměstnanosti autorka dominantně představuje s pomocí zjištění výzkumu Mareinthal. Otázkou je, proč autorka přehled zjištění tohoto výzkumu na stranách 28-30 přejímá z druhotných zdrojů, když měla práci autorů/ky Mareithalu k dispozici. Kapitoly 3, 4, 5 obsahují značné množství sekundárních citací, kdy autorka zcela evidentně staví kapitoly na základě několika českých studií, ze kterých přebírá (přiznanou) práci s literaturou. Kapitola o genderové segregaci na trhu práce je prakticky celá přejata z jedné publikace od Křížkové a Slobody.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Celkový dojem z diplomové práce je velmi rozpačitý a nelze říci, že by obsahovala výrazně silnou stránku. Zato slabin je velmi mnoho, jak ukazují předchozí odstavce posudku. Z tohoto důvodu se práce vyskytuje pouze těsně nad hranicí akceptovatelnosti práce.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

První připomínku mám k rozptylu participantů/ek ohledně věku a určité ignorace vlivu věku na tvrzení nezaměstnaných osob. Autorka totiž sama v práci uvádí na základě jiného výzkumu, že lidé se v přístupu k dalšímu vzdělávání v rámci nezaměstnanosti dle věku liší (na str. 49 dále dokládá, že jsou různé dopady na psychiku dle věkové kategorie jedince), ale v empirické části práce s tím není vůbec pracováno. Vstupovala dimenze věku do reakcí participantů/ek na témata vašeho výzkumu?

Měla jste nějaké kritérium k tomu, jak dlouho vaši participanti/ky museli před nezaměstnaností pracovat?

Měli muži ve vašem výzkumu vždy větší příjem než partnerka? Nebyl mezi nimi nikdo, kde by v rodině byly příjmy zhruba stejné či dokonce měl muž nižší příjem než partnerka?

6. **NAVRHOVANÁ ZNÁMKA** (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Dobře

Datum: 15. 5. 2013

Podpis: